

Det er alltid behov for tannleger!

Det snakkes mye om tilgangen på tannleger i Norge. I mange år har det vært underskudd på tannleger, i hvert fall utenfor de største byene våre, og det har vært forholdsvis lett å få seg jobb. Mange steder har det vært hentet inn arbeidskraft fra andre deler av Skandinavia, men også fra Europa for øvrig – især Tyskland. Nå snakkes det om et mulig overskudd på tannleger. Fylkestannlegene melder om mange søkere både til vikariatet og faste stillinger, og studentene forteller at det er vanskeligere å få seg jobb. Men fremdeles finner en ubesatte stillinger, da gjerne på enmannsklinikker, i grisgrendte strøk.

I Tannlegeforeningen er vi opptatt av tannlegers kår og framtidsutsiktene i yrket, men dessverre finnes det lite tall og statistikk på området. Her trenger vi mer kunnskap!

For dette er et komplekst felt. Vi blir eldre og tannlegeyrket blir mer kvinnedominert. NTF har cirka 4 500 yrkesaktive medlemmer. Ganske nøyaktig to tredeler av disse jobber i privat sektor. Drøyt 11 prosent av medlemsmassen er spesialister. Av de ansatte i offentlig sektor er cirka to tredeler kvinner. I privatpraksis er cirka 40 prosent kvinner. Men vi vet at på de siste årskullene med tannlegestudenter har det vært opp imot 80 prosent kvinner, så det blir raskt færre menn i tannlegeyrket. Vi vet også at en del tannleger jobber etter fylte 65 år, men vi vet ikke hvor mye de jobber. Dessuten vet vi for lite om hvordan menn og kvinner jobber i ulike aldre. Vi tror at det er flere kvinner som jobber deltid enn menn, og at de gjør det over flere år. Men vi ser også at

dagens unge menn setter stor pris på fritid og jobber mindre enn tidligere generasjoner gjorde. Her behøver vi mer kunnskap og et bedre tallmateriale for å lage gode prognoser.

Når det gjelder nyutdannede tannleger ser vi også endringer. Det kommer mange tannleger til Norge som har tatt utdanningen sin i utlandet. De fleste av disse er norske studenter som reiser ut for å studere, hovedsakelig i Polen og andre østeuropeiske land. Det er for tiden cirka 240 odontologistudenter i utlandet som mottar støtte fra Lånekassen. Det er også «fri flyt» av tannleger fra EØS-områdene, men vi vet lite om hvor mange som oppholder seg og jobber i Norge til enhver tid. Det kommer altså flere tannleger til Norge enn det gjorde tidligere, men samtidig er det store kull som snart går av med pensjon.

For å kunne bedømme fremtidens arbeidsmarked må man også ta befolkningens tannhelse med i beregningen. Tannhelsen i Norge er god, men vi har fortsatt grupper med omfattende tannhelseproblemer som faller utenfor i dagens system. Vi blir stadig eldre, og vi beholder våre egne tenner hele livet, noe som vil føre til endret behandlingsbehov. Vi har fått nye utfordringer, som erosjoner, og det er økende etterspørsel etter estetisk tannbehandling. Som de fleste andre land har Norge dessuten store folkehelseutfordringer med de ikke-smittsomme sykdommene, som diabetes, kreft, hjerte-karsykdommer og lungesykdommer. Jeg mener at tannlegene kan og bør spille en enda viktigere og mer aktiv rolle i det forebyggende arbeidet fremover.

Det er altså vanskelig å spå om fremtidens arbeidsmarked. Vi trenger mer kunnskap og forskning på området. Her håper jeg at kompetansesentrene kan spille en viktig rolle ved å drive praksisnær forskning. Og kanskje bør NTF bruke noen midler for selv å skaffe oss mer kunnskap på noen av disse områdene.

Fordeling av tannleger i det langstrakte landet vårt vil nok fortsatt være et problem i årene fremover. Vi må møte denne utfordringen med dyktige allmennpraktikere som behersker all standardbehandling. Allmenntannlegen skal og må være ryggraden i norsk odontologi, bare på denne måten kan vi sikre tilgang på tannhelsetjenester i hele landet. Det er derfor veldig viktig å sikre en bred og god odontologisk grunnutdanning på lærestedene våre. I tillegg må vi sikre tilgang på spesialistkompetanse og -veiledning når det er behov for det. For en ting vet vi: Det vil alltid være behov for tannleger for å sikre god tannbehandling og god tannhelse i hele landet.

Til slutt; sommeren står for tur – i alle fall i følge kalenderen. Jeg ønsker dere alle en riktig varm og fin sommerferie! Nyt sol, is, bading, reiser, god mat og sosialt samvær med familie og venner. Kort sagt: Lad batteriene! Vi har en lang og innholdsrik høst med stortingsvalg, landsmøte og representantskap foran oss. Så da har vi i alle fall noe å glede oss til.

Camilla Hanser Stenum